

Forskarskolan Historiska medier

En licentiatexamen består av två delar, en studiedel om 45 högskolepoäng, där huvudsyftet har varit att fördjupa kunskaperna i teori och metod, historiedidaktik, utbildningshistoria och historiska medier. I den andra delen ska dessa kunskaper kombineras med författandet av en licentiatavhandling motsvarande 75 högskolepoäng. Inom ramen för utbildningen har kursinnehållet och vår forskning diskuterats i seminarier och presenterats på konferenser. Jag har presenterat min forskning vid nationella historiedidaktiska konferenser i Umeå, Linköping, Kalmar och Stockholm. Samt deltagit i seminarier i Berlin och i Braunschweig, där vi också har interagerat och knutit kontakter med forskare.

I Teori och metodkurserna satte vi oss in i både kvantitativa och kvalitativa analysmetoder som kan användas för att analysera och utvärdera olika material, allt ifrån statistik, intervjuer, enkäter, texter om läroböcker, bloggar, och elevtexter.

Historiedidaktiken är viktig för att förstå historieämnets uppbyggnad och dess roll i samhället. På kursen fick vi testa olika slags praktiska metoder för bedömning och förståelse av historia. I historiedidaktiken ingår också en allmändidaktisk del, om hur inlärning/didaktik kan användas för alla ämnen. Vi examinerades av den australiensiske forskaren Anna Clarke och den välkände brittiske historiedidaktikern Christine Counsell.

Utbildningshistoria har gett oss värdefulla kunskaper om hur utbildningsväsendet har vuxit fram och hur olika pedagogiska idéer testats, förkastats, reviderats och kommit igen. Utbildningshistoria ingår alla skolämnen. I samband med kursen skrev jag artikeln *The dream of a perfect lunch*, som behandlar Bildmaterial från Helenelundsskolans matsal år 1969 och 2013. Artikeln kommer inom kort att publiceras i en antologi. Kursen examinerades av professorerna Catherine Burke och Ian Grosvenor från Cambridge.

Historiska medier behandlade inledningsvis läroböcker, fotografier och skolradion och filmens intåg i skolan. Vi gick sedan vidare med monument som historiska källor, Jag skrev om Maratonstenen vid Sollentuna kyrka som restes till minne av Olympiaden 1912. Jag analyserade också hur Berlins Judiska museum och Topography of terrors framställer offer och förövare under Förintelsen". (båda dessa artiklar finns att läsa på "[Monumentbloggen](#)", en blogg för vår forskarskola som jag startade). Vi övergick sedan till nyare medier, som olika källdatabaser och digitala medier. Källkritik och hur vi får elever att tänka källkritiskt vid användning av olika medier i skolmiljön betonades.

Sammanfattningsvis har kurserna varit väl genomtänkta och speciellt anpassade till oss lärare och vår praktik.. Vi har fått kurser av några av världens mest respekterade historiedidaktiker. Vi analyserade också våra egna undervisningsmetoder och arbetade med bedömning. Dessutom har vi skapat nätverk och kontakter med andra blivande lektorer runtom i landet och forskare inom ämnesområdet från Tyskland, Storbritannien, Australien och USA.

Utbildningens mål kopplat till mina praktiska kunskaper och färdigheter

Här kopplar jag några av utbildningens uppsatta mål till skolans verksamhet. Målen står i kursiv.

Förmåga att kritiskt, självständigt samt kreativt med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar: Jag har fått möjlighet att genom kritiskt tänkande både se problem finna lösningar. Jag kan planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen. Jag kan dessutom utvärdera resultat och arbeta effektivt.

Visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt: Jag har genom internationella kontakter fått presentera och diskutera forskning och lärdomar. Framförallt har jag skrivit flera akademiska texter på engelska.

Visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används. Det är viktigt för skolans fortsatta utveckling att skolan, som det står i skollagen, ”ska vila på beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund”. Vi som lektorer har den vetenskapliga kompetens som krävs för att kunna bedöma olika undervisningsmetoders kvalitet. Det är viktigt att vara uppdaterade i ämnet, men också allmändidaktiskt för att veta hur vi ska ta tillvara nya idéer och förändra verksamheten på ett säkert sätt.

Visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet. Här ser jag en tydlig utvecklingspotential inom forskning kopplad till skolvärlden. Med hjälp av forskningsresultat kan lärare stöttas i sin ämnesfördjupning, arbetsbelastningen kan minskas och elevernas resultat förbättras.

Kunskap och förståelse inom forskningsområdet: Jag har, som redan nämnts, fått en specialistkompetens inom områdena utbildningshistoria, didaktik och i vetenskaplig teori och metod. Mitt eget forskningsområde *Sociala medier i undervisningen ur ett didaktiskt perspektiv* har också givit mig en unik kompetens om hur Internet och de olika möjligheter som datorn i undervisningen ger kan kopplas till ett ämnesdidaktiskt perspektiv.

Visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling: Efter genomgången forskarutbildning står det klart att man aldrig blir fulllärd. Det är lättare att veta var luckorna finns och hur de kan täppas till. Här kan jag också bidra med kunskapsutveckling för kollegor.

Uppvisa god orientering om forskningsutvecklingen inom det egna ämnet samt inom

närstående discipliner och kunskapsområden i Sverige och internationellt, och besitta väsentligt fördjupade kunskaper inom det avhandlingsspecifika ämnesområdet: Jag har mycket goda kunskaper om svensk och anglosaxisk skolas utveckling när det gäller implementeringen av nya medier. Dessutom besitter jag en specifik kunskap om hur sociala medier kan användas i skolan både ur ett allmän- och ämnesdidaktiskt perspektiv.

Att ha utvecklat förmågan till vetenskaplig analys och syntes samt till prövande granskning och bedömning av komplexa företeelser, frågeställningar och situationer och ha utvecklat gedigna färdigheter i att självständigt hantera, analysera och kritiskt granska varierande former av källor, samt ha utvecklat gedigna färdigheter i att planera och med adekvata metoder och teoretiska verktyg genomföra kvalificerade forskningsuppgifter inom givna tidsramar, behärska betraktelsesätt inom historia med utbildningsvetenskaplig inriktning och uppvisa god förmåga att kunna argumentera för, och konkret visa, den historiska dimensionens betydelse för samhällsanalys: Utbildningen har gett goda kunskaper i att värdera källor och analysera dem utifrån genomtänkta metoder och verktyg. Samhällets utveckling och synen på historia är starkt sammankopplade och historiska synsätt är mycket användbara vid analys av statistiska materiel som skolan använder sig av, en förmåga jag utvecklat under utbildningen.

Sammanfattningsvis kan en forskarutbildad lärare t.ex. kombinera sin undervisning med uppdrag kring ett kollegialt lärande, där kunskapslyft och metodstöd kan kombineras med kontakt med forskarsamhället.